

СКУП О САВРЕМЕНОМ РОМАНУ

Међународни научни скуп „Македонски и српски роман на прелазу у нови миленијум (упоредни аспекти)“, Институт за књижевност и уметност, Београд, 23. и 24. октобар 2019.

Међународни научна конференција „Македонски и српски роман на прелазу у нови миленијум (упоредни аспекти)“ одржана је у Институту за књижевност и уметност у Београду 23. и 24. октобра 2019. године, у организацији Института за књижевност и уметност из Београда и Института за македонску књижевност из Скопља. Пројекат међународне сарадње две институције подржало је Министарство за културу Републике Северне Македоније, а њени руководиоци су били проф. др Јасмина Мојсијева-Гушева и проф. др Бојан Јовић.

На скупу је учествовало више од двадесет угледних проучаваца поетике савременог романа, универзитетских професора и научних истраживача из Србије, Северне Македоније, Немачке и Црне Горе чија су излагања била распоређена у два дана, односно у четири сесије.

Првог дана у оквиру првог панела у фокусу се нашла друштвено-поетичка проблематика савременог романа, па је тако направљен осврт на друштвено-поетичке услове и циљеве настајања жанрова у српској и македонској књижевности (Александар Јерков), остварен увид у пародију и сатиру у савременом српском роману (Весна Цидилко), представљена тематизација одређених културних и историјских периода (Бојан Јовић), као и сагледан међусобни однос две средине када је реч о превођењу оне друге књижевности (Валентина Миронска-Христовска). У оквиру ове целине разматран је и поступак флуидности на примеру романа В. Пиштала (Јасмина Мојсијева-Гушева).

Друга сесија у центар испитивања поставила је искуство трауме и егзила. Док се траума као последица сусрета са болешћу и губитком налази у средишту излагања Бојана Чолака, у раду Лорете Георгиевске-Јаковлеве она је повезана с колективном агресијом усмереном према болесном појединцу. Када је пак реч о проблематици егзила, она је превасходно сагледана преко категорије губитка (Радомир Виденовић). У ову целину сврстана су и излагања Синише Јелушића у којем се промишљају категорије Ероса и Аниме у оквирима упоредног тумачења текстова: архитекста (И. Андрић) и метатекста (В.

Пиштало), Гоцета Смилевског о хронотопима, и Игора Перишића о односу друштвене стварности и наратива код Арсенијевића, Кецмановића и Табашевића.

Историографска проблематика највећим делом нашла се у оквиру првог панела другог дана конференције. Полазећи од остварења Радослава Петковића и Венка Андоновског Тијана Тропин покушава да установи да ли постоје неке заједничке тенденције приликом одабира историјских тема, док се у излагању Соње Стојменске-Елзесер разматрају наративни модели у српским и македонским романима заснованим на стварној биографији. Историографског полазишта је и рад Александра Прокопиева у чијем је фокусу *Лудвиг* Давида Албахарија. У раду Жељка Милановића истражују се пак очекивања која књижевна критика има од савременог српског романа. Проблем историјске контекстуализације схватања и приказивања сексуалности у датим друштвеним и културним оквирима на примеру романа Мирјане Новаковић и Мирјане Ђурђевић у средишту је испитивања Марије Грујић, док обрасце породичног насиља у романима ХХИ века анализира Ана Мартиноска.

У оквиру последњег панела скупа нашла су се излагања о окцидентализму у романескној прози српских и македонских писаца генерације „У“ (Владимир Перић), о модусима приповедања писаца рођених осамдесетих година ХХ века (Наташа Аврамовска), о поступцима аутобиографије (Дарин Ангеловски), о српском роману за децу на почетку ХХИ века (Анкица Вучковић), о питању постојања документарног романа у (пост)постмодернизму (Марко Аврамовић), те о тематици љубавног троугла (Билјана Јоновска Стефковска).

Циљ скупа био је да се подстакне научни и критички дискурс о савременом српском и македонском роману, као и да се сагледају утицаји и везе између ових двеју књижевности на прелазу два века. Упркос различитим геополитичким положајима у којима се данас налазе две бивше југословенске републике, упадљиве сличности које се откривају упоредним анализом положаја, тема, проблема и главних актера српске и македонске романескне продукције, покрећу многа питања чији је значај за компаратистику прворазредан.